

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku

SYLABUS W CYKLU KSZTAŁCENIA 2014-2017

Jednostka Organizacyjna:		Wydział Wychowania Fizycznego		Kierunek:		FIZJOTERAPIA	
Rodzaj studiów i profil (I stopień/II stopień, ogólnie akademicki/praktyczny):			I STOPIEŃ/ praktyczny	Kod przedmiotu:		FISNmK04 FISNmK08	
Nazwa przedmiotu:			<i>Terapia manualna i masaż</i>				
Tryb studiów	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Punkty ECTS	Typ przedmiotu	Język wykładowy
Stacjonarne	II	III, IV	wykłady	48	8	Do wyboru	Polski
			ćwiczenia	96			
Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) za przedmiot: dr Małgorzata Kawa, dr Andrzej Permoda							
e-mail: kawusia@awf.gda.pl, biomedap@poczta.fm							
Wymagania wstępne:							
1. Posiada wiedzę w zakresie fizyko-chemicznych i biologicznych podstaw nauk o zdrowiu.							
Cele przedmiotu:							
Celem przedmiotu jest umożliwienie zdobycia wiedzy z zakresu teorii masażu leczniczego							
Pozyskanie wiedzy w zakresie terapii manualnej z uwzględnieniem diagnostyki, mobilizacji i algorytmu postępowania w terapii manualnej. Przedstawienie w formie wykładów, dyskusji i filmów, historii medycyny manualnej, jej Pionierów i Twórców poszczególnych szkół terapii manualnej. Zapoznanie z wybranymi szkołami terapii manualnej oraz wybranymi technikami diagnostycznymi i terapeutycznymi tych szkół. Przedstawienie i opanowanie zasad badania manualnego, sposobów konstruowania planu terapeutycznego i rodzajów używanych technik. Opanowywanie i doskonalenie przedstawionych metod diagnostycznych i terapeutycznych. Prezentacja i opanowywanie pojedynczych technik najbardziej charakterystycznych w prezentowanych metodach. Analiza zdjęć RTG.							
Zdobycie umiejętności wykonywania zabiegu terapii manualnej i masażu leczniczego z zachowaniem właściwej metodyki zabiegów i przepisów BHP.							
Opis efektów kształcenia dla przedmiotu oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku:							
WIEDZA							

W01	Potrafi wymienić podstawowe właściwości biologiczne i fizyczne tkanek oraz potrafi opisać i interpretować zjawiska fizyczne i biochemiczne zachodzące w ustroju niezbędne do wykonania zabiegu terapii manualnej i masażu.	K_W01,
W02	Zna i potrafi interpretować mechanizmy działania terapii manualnej i masażu stosowanych w procesie profilaktyki, leczenia i usprawniania stosowanych w terapii manualnej i masażu. Zna metody diagnostyki różnicowej, testy diagnostyczne zaburzeń układu ruchu i obwodowego układu nerwowego, właściwych dla studiowanego przedmiotu i kierunku studiów	K_W12,
W03	Zna skutki uboczne, wskazania i przeciwwskazania do stosowania terapii manualnej i masażu w procesie leczenia i usprawniania chorego oraz w działaniach profilaktycznych. Zna podstawowe pojęcia używane w terapii manualnej, posiada ogólną znajomość prezentowanych technik terapii manualnej oraz metod diagnostycznych.	K_W14,
W04	Zna prawne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty w Polsce i Europie.	K_W15

<i>UMIĘJĘTNOŚCI</i>		
U01	Posiada umiejętności i zdolności manualne umożliwiające stosowanie prezentowanych technik terapeutycznych z zakresu terapii manualnej i masażu przygotowujące do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	K_U01
U02	Potrafi interpretować wiedzę z zakresu zaburzeń i zmian patologicznych wywołanych chorobą, urazem lub inną formą niepełnosprawności i wykorzystać ją w terapii manualnej i masażu. Potrafi identyfikować problemy pacjenta w zakresie opanowanych technik diagnostycznych. posiada umiejętność prowadzenia dokumentacji terapeutycznej w zakresie zapisów używanych w terapii manualnej.	K_U06, K_U07
U03	Potrafi zastosować zbiegi terapii manualnej w różnych zaburzeniach, dysfunkcjach, schorzeniach oraz w procesach biologicznego starzenia się organizmu w różnych okresach ontogenezy.	K_U14
U04	Potrafi kontrolować efektywność procesu fizjoterapii oraz identyfikować błędy i zaniedbania w procesie usprawniania.	K_U17
U05	Potrafi prowadzić dokumentację fizjoterapeutyczną, w tym przede wszystkim dokumentację zabiegów terapii manualnej i masażu.	K_U19
<i>KOMPETENCJE</i>		
K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	K_K01
K02	Samodzielnie wykonuje powierzone mu zadania i właściwie organizuje pracę własną.	K_K06
K03	Potrafi formułować opinie dotyczące różnych aspektów fizjoterapii z zachowaniem zasady tajemnicy medycznej i poszanowaniem praw pacjenta.	K_K12

Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia:

- w zakresie wiedzy: kolokwium, testy sprawdzające; (W01-W04 i K02)
 - w zakresie umiejętności: sprawdzian praktyczny po każdej poznanej technice, metodzie, student samodzielnie ma wykonać/zaprezentować daną technikę lub zabieg. (U01-U05 i K01) – Ocena eksperta
- Egzamin końcowy teoretyczno-praktyczny.

I. EGZAMIN PISEMNY : TEST WYBORU JEDNOKROTNEGO

- 3.0 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 60-69% zakresu pytań w teście
- 3.5 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 70-79 % zakresu pytań w teście
- 4.0 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 80-84 % zakresu pytań w teście
- 4.5 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 85-89 % zakresu pytań w teście
- 5.0 -Wykazał się wiedzą i prawidłowo odpowiedział na min 90-100 % zakresu pytań w teście

II. REALIZACJA ZLECONEGO ZADANIA POPRZEZ SPRAWDZIAN PRAKTYCZNYCH UMIEJĘTNOŚCI

- 3.0 - Umiejętność opanowana w stopniu podstawowym. Jest ona wykonywana w sposób nieregularny
- 3.5 - Umiejętność opanowana w stopniu dostatecznym. Jest wykorzystywana w sposób samodzielny, ale wskazane jest wsparcie ze strony osób bardziej doświadczonych
- 4.0 - Umiejętność opanowana w stopniu dobrym- pozwalającym na samodzielne, praktyczne wykorzystanie w trakcie realizacji zadań zawodowych
- 4.5 - Umiejętność opanowana w stopniu bardzo dobrym , pozwalającym na bardzo dobrą realizację zadań z danego zakresu
- 5.0 - Umiejętność opanowana w stopniu doskonałym, pozwala na rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw właściwych dla danego zakresu działań

III DYSKUSJA – K01, K03

Metody i formy realizacji przedmiotu:

- wykład kursowy (informacyjny) i wykład konwersatoryjny,
- ćwiczenia

metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy (problemowa):

- metoda przypadków

metody praktyczne:

- ćwiczebne
- realizacji zadań

Treści kształcenia:

Wykłady:

Semestr 3 - 26godzin

- Rys historyczny masażu, Znaczenie dotyku – od starożytności do dnia dzisiejszego. Definicja masażu, podział masażu leczniczego (rodzaje, metody, formy). Wstępna ocena pacjenta przed wykonaniem zabiegu masażu..
- **Masaż klasyczny.** Anatomiczno-fizjologiczne podstawy masażu klasycznego. Kryteria wykonywania masażu klasycznego. Organizacja pracy i higiena masażu. Środki pomocnicze stosowane w masażu. Badanie dla potrzeb masażu. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania masażu. Charakterystyka podstawowych technik masażu: głaskanie, rozcieranie, wyciskanie, ugniatanie, oklepywanie, potrząsanie, wibracja, ruchy bierne w stawach kończyn. Metodyka masażu klasycznego.
- **Masaż sportowy; izometryczny; masaż przyrządowy** - techniki, działanie na organizm, wskazania i przeciwwskazania.
- **Masaż segmentarny.** Badanie zmian odruchowych w poszczególnych tkankach. Działanie technik masażu segmentarnego na organizm. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania masażu segmentarnego.
- **Masaż w środowisku wodnym.** Właściwości fizyczne wody, działanie fizjologiczne zabiegów wodoleczniczych. Charakterystyka masażu wirowego, podwodnego, natryskowego, klasycznego podwodnego, perełkowego.
- **Masaż relaksacyjny.** Anatomiczno-fizjologiczne podstawy masażu relaksacyjnego. Zasady stosowania technik relaksacyjnych. Wskazania i przeciwwskazania. Wstępna ocena pacjenta przed wykonaniem zabiegu masażu. Kliniczno-decyzyjny model w kwalifikacji pacjenta do zabiegu. Tok

zabiegu, w zależności od zastosowanej metody.

- **Masaż limfatyczny.** Anatomiczno-fizjologiczne podstawy drenażu limfatycznego. Techniki, formy i metody. Zasady stosowania drenażu. Wstępna ocena pacjenta przed wykonaniem zabiegu drenażu limfatycznego. Kliniczno-decyzyjny model w kwalifikacji pacjenta z obrzękiem do zabiegu.
- **Masaż chiński** (refleksoterapia na makro-systemie). Podstawy teoretyczne makrostystemu. Teoria - prawo pięciu elementów. Energia Qi i jej formy. Meridiany główne parzyste i główne dodatkowe. Metody lokalizacji punktów biologicznie aktywnych. Techniki oddziaływania. na punkty biologicznie aktywne; akupresura, moxa, terapia vacum . Mikro-system refleksoterapeutyczny stopy.
- **Masaż w jednostkach chorobowych** – algorytmy postępowania w różnych jednostkach chorobowych

Semestr 4 - 22godziny

- Historia Medycyny Manualnej i pojęcia podstawowe
- Różne szkoły terapii manualne w Polsce
- Medycyna manualna w modelu holistycznym
- Neuromobilizacje nerwów obwodowych
- Medycyna manualna - ortopedyczna wg. F.M. Kaltenborna
- Matoda B.Mulligana 3 godz.
- Podstawy terapii czaszkowo -krzyżowej
- Diagnostyka różnicowa wg. Maignea

Ćwiczenia:

Semestr 3 – 52 godziny

- Pracownia masażu – zapoznanie się z obsługą sprzętu znajdującego się w pracowni masażu, ogólnymi zasadami bhp, systemem e-learning oraz regulaminem przedmiotu., Higiena i ergonomia pracy terapeuty. Podmiotowy i przedmiotowy wywiad dla potrzeb masażu. .Dokumentacja fizjoterapeutyczna. Przygotowanie pacjenta do masażu.
- Techniki masażu klasycznego – głaskanie, rozcieranie, ugniatanie, wibracja, oklepywanie, roztrząsanie, techniki dodatkowe.
- Demonstracja i ćwiczenie masażu klasycznego kończyny górnej z obręczą barkową.
- Demonstracja i ćwiczenie masażu klasycznego klatki piersiowej i powłok brzusznych.
- Demonstracja i ćwiczenie masażu klasycznego kończyny dolnej z obręczą biodrową
- Demonstracja i ćwiczenie masażu karku.
- Demonstracja i ćwiczenie masażu klasycznego grzbietu.
- Metodyka masażu klasycznego całkowitego.
- Relaksacja punktów spustowych – metodyka zabiegu, wskazania i przeciwwskazania.
- Masaż izometryczny – wskazania, przeciwwskazania, metodyka zabiegu.

Semestr – 44 godziny

- Diagnostyka czynnościowa
- Badanie statyki miednicy
- Techniki mobilizacji
- Techniki manipulacji
- Neuromobilizacje nerwów obwodowych kończyny dolnej i górnej

- Techniki "NAGS", "SNAGS" i "MWM"
- Techniki odprężania powięzi
- Techniki diagnostyki różnicowej zespołów korzeniowych i pseudo korzeniowych
- Badanie zablokowania czynnościowego stawów międzywyrstkowych

Forma zaliczenia: zaliczenie semestralne teoretyczne i praktyczne

EGZAMIN pisemny : Wykład
Zaliczenie na ocenę: Ćwiczenia

Literatura:

SEMESTR III

Podstawowa

- *Foldi M., Podstawy manualnego drenażu limfatycznego. Warszawa 2005, Elsevier Urban & Partner*
- *Magiera L., Kasperczyk T. Segmentarny masaż leczniczy. Kraków 2003, BIO-STYL.*
- *Magiera L., Klasyczny masaż leczniczy. Kraków 2005, BIO-STYL.*
- *Magiera L., Walaszek R., Masaż sportowy z elementami rehabilitacji. Kraków 2004, BIO- STYL.*
- *Rigs A., Myers T., Deep Tissue Massage, Revised Edition: A Visual Guide to techniques, 2007.*
- *Walaszek R., Kasperczyk T., Magiera L., Diagnostyka w kinezyterapii i masażu, Karków 2007, Biosport.*
- *Zborowski A., Masaż w wybranych jednostkach chorobowych, Kraków 2010, AZ.*

Uzupełniająca:

- *Kasperczyk T., Kmak S., Leczniczy masaż punktowy, Warszawa 1993, COMES.*
- *Norkin C., White D., Measurement of Joint Motion: A Guide to Goniometry, 2009.*
- *Magiera L., Walaszek R., Masaż sportowy z elementami odnowy biologicznej, Kraków 2007, BIO-STYL.*
- *Magiera L. Relaksacyjny masaż leczniczy Kraków 2006, BIO-STYL.*

SEMESTR IV

Podstawowa:

1. *Kaltenborn F.: Manualne Mobilizacje stawów kończyn.ROLEWSKI Toruń 1996.*
2. *Kaltenborn F.: Kręgosłup badanie manualne i mobilizacje. ROLEWSKI Toruń 1998.*
3. *Cyriax J. H. Cyriax Ilustrowany Podręcznik Medycyny Ortopedycznej. DB Publishing, Warszawa 2010*
4. *Hartman L.: Podręcznik technik osteopatycznych. ZL NATURA Kielce*
5. *Lewit K.: Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu. ZL NATURA Kielce*
6. *Arkuszewski Z. Podręcznik medycyny manualnej. Atlas zabiegów - kręgosłup szyjny, Elipsa-Jaim, Kraków 2009.*
7. *Arkuszewski Z. Podręcznik medycyny manualnej. Atlas zabiegów - miednica, kręgosłup lędźwiowy, kręgosłup piersiowy, żebra, Elipsa-Jaim, Kraków 2007*
8. *Szczygieł A.: Nowoczesna koncepcja efektywnego usprawniania Pacjentów. System Mulligana „SNAGS”, NAGS*
9. *Rakowski A.: Kręgosłup w stresie. GWP Gdańsk 2001.*
10. *Nowotny J.:Podstawy fizjoterapii :, wydawnictwo Kasper, 2004, wyd 4*
11. *Zembaty A.: Kinezyterapia tom II, 2003, wyd I, Kasper*
12. *Ackermann W. Chiropraktyka ukierunkowana. Diagnoza i Technika; Natura Medica, Poznań 2000*
13. *Z Drobner. Wprowadzenie do terapii czaszkowo-krzyżowej. Wydawnictwo rolewski, Nowa Wieś 2002.*

Uzupełniająca:

Kwartalnik - „Medycyna Manualna”

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS - 25-30 godz. pracy studenta):

<i>Aktywność</i>	<i>Obciążenie studenta</i>
Udział w wykładach	48 godz.

Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	40 godz.
Udział w ćwiczeniach	96 godz.
Przygotowanie się do ćwiczeń	46 godz.
Konsultacje	10 godz.
	Całkowite obciążenie pracą studenta
	240 godz.
	Punkty ECTS za przedmiot
	8 ECTS

Opracował : dr Małgorzata Kawa

Autor programu: dr Małgorzata Kawa, Dr Andrzej Permoda

Data opracowania: 28.09.2012